

การศึกษา เจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวชและต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช
ของนักศึกษา

นางรุ่งศรี ศรีสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-821-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF ATTITUDE TOWARD MENTALLY ILL PATIENTS
AND TOWARD MENTALLY ILL PATIENT CARE
OF NURSING STUDENTS

Mrs. Roongsri Srisuwone

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Education Program

Graduate School

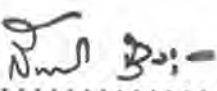
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-821-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวช และต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ของ
นักศึกษา
โดย นางรุ่งศรี ศรีสุวรรณ
ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ อึ้งสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมคิด รักษาสิทธิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุข)

รุ่งศรีศรีสุวรรณ : การศึกษาเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวชและต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของนักศึกษา
ศึกษา (A STUDY OF ATTITUDE TOWARD MENTALLY ILL
PATIENTS AND TOWARD MENTALLY ILL PATIENT CARE OF NURSING
STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธ์, อาจารย์
ที่ปรึกษาร่วม : รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ฌ อุษงยา 178 หน้า
ISBN 974 - 633 -821-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวชและต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของ
นักศึกษาพยาบาล เปรียบเทียบเจตคติของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตาม อายุ สังกัด ภูมิภาค และประสบการณ์
การณเรียนวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช และหาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับอ้อมโนทัศน์ กลุ่ม
ตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล จำนวน 390 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยคือ แบบวัดอ้อมโนทัศน์ แบบวัดเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวช และแบบวัดเจตคติต่อการดูแลผู้ป่วย
จิตเวช ซึ่งแบบวัดเจตคติทั้ง 2 ชุด ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ซึ่งได้ตรวจสอบความ
ตรงตามโครงสร้างแล้ว มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .83 และ .86 ตามลำดับ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีเจตคติทางลบต่อผู้ป่วยจิตเวช แต่มีเจตคติทางบวกต่อการ
ดูแลผู้ป่วยจิตเวช
2. นักศึกษาพยาบาลที่มีอายุ สังกัด ภูมิภาค และประสบการณ์การเรียนต่างกันมีเจตคติต่อ
ผู้ป่วยจิตเวชและการดูแลผู้ป่วยจิตเวชไม่แตกต่างกัน
3. เจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวชและต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวชกับอ้อมโนทัศน์ของนักศึกษาพยาบาล
ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ภาควิชา.....คณะพยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C686146 : MAJOR NURSING EDUCATION
KEY WORD:

: ATTITUDE / MENTALLY ILL PATIENTS/MENTALLY ILL PATIENT
CARE/NURSING STUDENTS

ROONGSRI SRISUWONE : A STUDY OF ATTITUDE TOWARD MENTALLY
ILL PATIENTS AND TOWARD MENTALLY ILL PATIENT CARE OF
NURSING STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND,
Ph.D., THESIS CO-ADVISOR : ASSO. PROF. PRASARN MALAKUL na
AYUDHAYA. 178 pp. ISBN 974-633-821-8

The purposes of this research were: 1) To study and to compare attitude toward mentally ill patients and toward mentally ill patient care of nursing students who had different age, department, region and learning experience in mental health and psychiatric nursing, and 2) To investigate the relationship between attitude toward mentally ill patients and toward mentally ill patient care and self concept of nursing students. Research subjects consisted of 390 nursing students selected by multi stage random sampling. Research instruments were the attitude toward mentally ill patients scale and the attitude toward mentally ill patient care scale which were developed by the researcher and based on Fishbein and Ajzen's theory of Reasoned Action. These attitude scales were tested for construct validity. The reliability of these scales were .83 and .86, respectively. Major findings were as follows :

1. The nursing students expressed negative attitude toward mentally ill patients, whereas, they expressed positive attitude toward mentally ill patient care.
2. There were no differences between the attitude toward mentally ill patients and the attitude toward mentally ill patient care of nursing students who had different age, department, region and learning experience in mental health and psychiatric nursing.
3. There was no significant relationship between the attitude toward mentally ill patients and toward mentally ill patient care and self concept of nursing students.

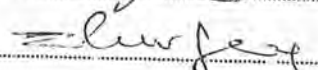
ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์.....

สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา.....

ปีการศึกษา 2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้การอบรมสั่งสอนบทเรียนและประทับประคอง จิตใจผู้วิจัยเสมอมา และรองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา อาจารย์ ที่ปรึกษาร่วม ผู้ให้ความเมตตาและคำแนะนำที่มีค่ายิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ ด้วยความซาบซึ้งใจเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก ศรีสุวฯ ที่กรุณาใช้เวลาแนะนำ เกี่ยวกับสถิติวิเคราะห์ข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กล่าวนามในภาคผนวก คณะอาจารย์คณะ- พยาบาลศาสตร์ ผู้ประสาทความรู้ ขณะศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทั้งท่าน รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์และโดยเฉพาอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อรพรรณ สือนุญชวิชัย ผู้เกื้อหนุนให้กำลังใจผู้วิจัยอยู่ตลอดเวลา

ขอขอบคุณอาจารย์และเจ้าหน้าที่ สถาบันการศึกษาพยาบาลทุกแห่ง ที่กรุณาให้ ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ผู้ให้ ความรัก คำแนะนำ และความปรารถนาดี รวมทั้งผู้ให้การช่วยเหลือ ทั้งร่างกาย แรงใจ หลายท่าน ซึ่งแม้ผู้วิจัยจะมีได้เอ่ยนามในรอกาสนี้ แต่ยังมีอีกหลายคนอยู่เสมอสืบไป

รุ่งศรี ศรีสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนว เหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	82
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย	
สรุปผลการวิจัย.....	119
อภิปรายผลการวิจัย.....	122
ข้อเสนอแนะ.....	125
รายการอ้างอิง.....	131
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	143
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	145
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	151
ภาคผนวก ง แบบสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล.....	162
ภาคผนวก จ การจัดหมวดความเชื่อ.....	164
ประวัติผู้วิจัย.....	178

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	84
2 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพส่วนตัว.....	102
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากมาตรวัดความเชื่อ มาตรประเมินลักษณะความเชื่อ และมาตรวัดเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวช จำแนกเป็น รายชื่อ และโดยรวม.....	104
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากมาตรวัดความเชื่อ มาตรประเมินลักษณะความเชื่อ และมาตรวัดเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวช ต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช จำแนกเป็น รายชื่อ และโดยรวม.....	107
5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามระดับคะแนนเจตคติ ต่อผู้ป่วยจิตเวช.....	109
6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามระดับคะแนนเจตคติ ต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช.....	110
7 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีเจตคติ ทางบวกและทางลบต่อผู้ป่วยจิตเวช.....	111
8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติ ต่อผู้ป่วยจิตเวชและต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช จำแนกตามอายุ.....	114
9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติ ต่อผู้ป่วยจิตเวชและต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช จำแนกตามสังกัด.....	115
10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติ ต่อผู้ป่วยจิตเวชและต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช จำแนกตามภูมิภาค.....	116
11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติ ต่อผู้ป่วยจิตเวชและต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช จำแนกตามประสบการณ์ การเรียน.....	117
12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อผู้ป่วยจิตเวช ต่อการดูแล ผู้ป่วยจิตเวชกับอัตมโนทัศน์ และโดยรวม.....	118

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 องค์ประกอบของเจตคติ.....	14